

Kati Valma
Vabaduse Kool
kati.valma@vabadusekool.ee

Teie 15.12.2025 /
Meie 20.01.2026 nr 1.5-1.1/3169-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Kati Valma

Täname Teid, et jagate meiega tõrkeid ja takistusi, mis töös lastega ette tulevad – see on meile väärtuslik infomatsioon ja tagasiside, mida teenuste arendamisel arvesse võtta. Teie küsimused puudutavad eeskätt e-konsultatsiooni korraldust esmatasandi ja eriarstiabi vahel tervishoiusüsteemis ning Rajaleidja poolt tervishoiusüsteemi suunamist. Esitame Teile oma selgitused nende teemade lõikes.

1. Lastepsühhiaatria e-konsultatsioon ja perearsti roll

Tervishoiusüsteemi esimeseks kontaktiks on perearst, kes otsustab edasise ravikäsitluse ning juhib raviteekonda. Lastepsühhiaatria e-konsultatsioon on mõeldud perearsti toetamiseks otsustamisel, kas ja millisel kujul on vajalik eriarstiabi. E-konsultatsiooni tulemuslikkus eeldab, et perearsti poolt esitatud saatekiri on piisavalt sisukas ning kajastab lapse praegust seisundit, varasemaid sekkumisi ja ravi. Asjakohane info lapse ravi ja tervise seisundi kohta peab olema kajastatud ka Tervise Infosüsteemis (TIS).

Kui e-konsultatsiooni vastuses osutatakse, et esitatud info on ebapiisav, tuleb perearstil e-konsultatsiooni täiendada kliinilise infoga ning esitada ajakohastatud ja täpsustatud info uuesti. Saatekirja tagasisaatmine ei tähenda iseenesest ravist keeldumist, vaid vajadust info täpsustamise järele.

Oluline on rõhutada, et **psühhiaater ei saa riiklikus tervishoiusüsteemis piirduda vastusega, et ravi tuleb jätkata tasulises tervishoiuasutuses**, ka juhul, kui lapsel on seal varasem ravisuhe. Ravikindlustussüsteemi eesmärk on tagada vajaliku abi kättesaadavus Tervisekassa rahastatud teenustena ning tasuline teenus ei tohi kujuneda ainsaks võimalikuks raviteeks. Perearstil on lisaks psühhiaatri e-konsultatsioonile võimalus suunata laps psühholoogilise ravile või muule Tervisekassa rahastatud vaimse tervise teenusele, tagades lapsele vajaliku abi.

2. Rajaleidja roll ja tervishoidu suunamine

Rajaleidja on haridusvaldkonna teenuste osutaja ja võrgustik, mille ülesanne on hinnata lapse toevajadust haridussüsteemi kontekstis. Rajaleidja suunab lapse/noore tervishoiusüsteemi poole kui abivajajale on vajaduspõhine hariduslik abi korraldatud, kuid toimetulekuraskus püsib või süveneb.

Tervisekassa, Eesti Psühhiaatrite Selts, Rajaleidja ja Eesti Perearstide Selts on eelmisel aastal täpsustanud neid küsimusi omavahel ning jõudnud kokkuleppele, et kui Rajaleidja suunab

lapse/noore haridussüsteemist tervishoiusüsteemi, peab lapsevanemal olema Rajaleidja kokkuvõte. Kokkuvõte sisaldab järgmist:

- Lapse toimetulekuraskuse kirjeldus
- Sekkumis(t)e kirjeldus, mida on lapse toimetulekuraskusega tegelemiseks tehtud (sekkumis(t)e kestvus, mitu korda jm), nii koolis kui Rajaleidjas.
 - Sekkumiste mõju kirjeldus
 - Sekkumiste kirjeldus, mida taheti teha, aga ei õnnestunud
- Tehtud hindamised ja tulemuste kokkuvõte
- Küsimused tervishoiutöötajale

Kokkuvõtva dokumendi eelistatud pikkus on kuni 1 A4.

Selline struktureeritud info võimaldab perearstil ja vajadusel eriarstil teha põhjendatud otsuseid edasise ravi või sekkumise vajaduse kohta.

3. Tasulistele teenustele suunamine

Ravikindlustussüsteemis ei ole aktsepteeritav praktika, kus laps või pere suunatakse riiklikus tervishoiusüsteemis tasulisele teenusele. Kui e-konsultatsiooni või muu tervishoiuteenuse raames tekib olukord, kus soovitakse üksnes tasulist vastuvõttu, on võimalik pöörduda selgituste saamiseks vastava tervishoiuteenuse osutaja poole, et küsida täpsustusi vastuse sisu ja põhjendatuse kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas vastus on kooskõlas ravikindlustuse ja teenuse osutamise kohustusega. Vajadusel on võimalik pöörduda ka Terviseameti poole, kes teostab järelevalvet tervishoiuteenuste kvaliteedi üle. See võimaldab hinnata, kas konkreetne e-konsultatsiooni vastus vastab nõuetele ja hea ravi tavale.

4. Vaimse tervise teenuste kättesaadavus ja muud abivõimalused

Laste ja noorte vaimse tervise teenuste piisava kättesaadavuse probleem on olemas ning selle leevendamiseks teeb Sotsiaalministeerium koostöös Tervisekassa ja partneritega järjepidevat tööd. Lahendused, mis loovad eeldused paremaks teenuste kättesaadavuseks on mh järgmised:

- Esmatasandi tervishoius vaimse tervise abi tugevdamine, sh iseseisva psühholoogilise ravi seaduse muudatus 2023.a, mille tulemusel saab perearst suunata patsiendi Tervisekassa lepingupartneri juurde, kellel on iseseisvalt psühholoogilise ravi osutamise tegevusluba. See tähendab, et perearst saab väljastada suunamiskirja, millega saab igas vanuses patsient pöörduda psühholoogilise ravi saamiseks vastavate Tervisekassa lepingupartnerite poole ([hetkel kehtiv nimekiri leitav nende kodulehelt](#));
- Alates 2025. aasta aprillist tasustab Tervisekassa vaimse tervise õe teenust kõigis perearstikeskustes, mitte ainult tervisekeskustes;
- Alates 1. aprillist 2025 on perearstikeskustel võimalus võtta meeskonda psühholoog-nõustaja, kelle teenust rahastatakse Tervisekassa teraapiafondi kaudu;
- Riigi rahastuse toel pakub MTÜ Peaasjad noortele tasuta nõustamist;
- Kohalikele omavalitsustele on toetusfondi kaudu eraldatud toetus psühhosotsiaalse ja psühholoogilise abi pakkumiseks, mis võimaldab paindlikku teenuste osutamist vastavalt peamiste sihtrühmade vajadustele ja olemasolevatele võimalustele. Selle toel pakuvad paljud KOV-id oma elanikele psühholoogilist abi ning meile teadaolevalt on mitmetes KOV-ides need ressursid suunatud just laste ning noorte vaimse tervise toetamisele. Seega tasub kindlasti uurida KOV-ist, millised on nende poolt pakutud võimalused lastele psühholoogilise abi pakkumiseks või nende toetamiseks.

Vaimse tervise teenuste kättesaadavuse parandamine eeldab järjepidevat tööd pikemaajaliselt ning kiireid ja lihtsaid lahendusi ei ole. Kinnitame, et töötame selle nimel. Täname Teid veel kord pöördumise ja laste heaolule tähelepanu juhtimise eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Anne Randväli
vaimse tervise osakonna juhataja

Mari Ader
Mari.Ader@sm.ee